

Pohádkové léto se uskutečnilo ve Vlašimi i Voticích

strana 2

Včelí svět v Hulicích je interaktivní expozice

strana 3

Blaničtí cyklorytíři startovali letos z Načeradce

strana 6

úvodník

Vážená čtenářko,
vážený čtenáři,

Vítáme Vás k Kraji blanických rytířů, romantické oblasti ve středu České republiky, která Vám nabízí mnoho zajímavých příležitostí k pěším a cyklistickým výletům s řadou atraktivních cílů. Na stránkách Rytířských novin Vám přinášíme informace o aktuálním dění ve zdejších krajích, o jednotlivých kulturních a přírodních památkách a pozoruhodnostech, které můžete navštívit. Pokud budete mít zájem, rádi Vám na vybraných pěších výletech zajistíme průvodce – místního znalce.

Další podrobnosti můžete najít na webových stránkách www.blanictyritiri.cz, nebo v různých tiskovinách a publikacích v infocentrech a na dalších místech v regionu. Budeme rádi, když nám o svém putování krajinou pod památnou horou Blaník napíšete své postřehy, které nám napomohou zlepšit služby pro Vás.

Přejeme Vám krásné léto plné zážitků.

redakce

Z věže „Václavky“ uvidíte Votice a okolí z ptačí perspektivy

Město Votice zpřístupnilo pro turisty novou atrakci. Věž kostela sv. Václava nabízí nezapomenutelnou vyhlídku na město i okolí, je možno si prohlédnout i hodinový stroj.

Votice – Při návštěvě Votic určitě nevynechte návštěvu kostela sv. Václava, který je patronem města. Před kostelem je umístěno sousoší tohoto světce s blanickými rytíři od sochaře Čeňka Vosmíka. K pohledu na město z ptačí perspektivy vás zve kostelní věž „Václavka“, která je právě součástí kostela sv. Václava. Ta Vám nabídne kromě vyhlídky i pohled na hodinový stroj věžních hodin z blízka. Z věže se pozorovateli otevře pohled na město Votice a na okolní krajinu, kterou spisovatel Jan Herben nazval Českou Sibiří, protože zdejší kraj se vyznačuje

chladnějším počasím, krásnou krajinou a historickými památkami.

Ve Voticích si můžete prohlédnout také další historické památky. Na votickém náměstí vás zaujme mariánské sousoší z první poloviny 18. století se sochami sv. Barbory, Rosalie, Rocha

a Sebastiana. Za zmínku stojí i budova staré radnice z roku 1661. V přízemí budovy staré radnice najdete turistické informační centrum. V sousedství informačního centra je umístěna stálá expozice vlastivědného klubu, kde se dozvíte informace o historii města

a vlastivědného klubu, prohlédnout si můžete drobné exponáty, které bezprostředně souvisí s vývojem města a historií místních spolků.

Nejzajímavější sakrální památkou ve městě je věrná kopie jeruzalémského božího hrobu z roku 1685, která se nachází na místním hřbitově, proti bývalému františkánskému klášteru. V budově bývalého kláštera je umístěna Galerie sakrálního umění Voticka, ve které jsou vystaveny především historické obrazy, sochy a další předměty, které souvisely s životem v klášteře. O tom, jak žila židovská komunita v dávných dobách ve Voticích, vypovídá expozice Židé a židovské památky, která je součástí místního velmi zachovalého židovského hřbitova na východním okraji města.

Pokud ve vyhlídkové věži bude náhodou zavřeno, klíče a vstupenky jsou k dispozici v restauraci „U Modré kočky na Kopečku“, která je přímo proti kostelní věži. Restaurace s penzionem nabízí kvalitní ubytování za sympatické

pokračování na str. 6

Vydří pár Bublina s Vydrískem baví návštěvníky paraZOO

Vlašim – Poté, co se vydra Bublina přestěhovala zpět do opraveného výběhu vlašimské paraZOO a opět si užívá výběhu s bazénem, přichystali pro ni vlašimští ochránáři další překvapení. Do výběhu k hravé Bublíně přidali vydřího samečka Vydríska. Obě vydry teď svými kousky baví všechny návštěvníky paraZOO a děti se od skla, oddělujícího dovádějící vydry, nemohou doslova odtrhnout.

„Vydrárium v naší paraZOO máme stavěné pro dvě vydry a když jsme dostali nabídku ujmout se Vydríska, neváhali jsme ani vteřinu. Vydrísek bude umístěn do výběhu, který už od jara obývá vydřice Bublina, která je jednou z hlavních atrakcí paraZOO. Dvě vydry tak budou ještě zajímavější nejen pro návštěvníky, ale i pro ně samotné, protože se tak lépe zabaví při společných hrách ve výběhu,“ uvedla pracovnice Záchranárenské stanice ČSOP Vlašim Michala Musilová a dodala, že Vydrísek pochází ze Záchranárenské stanice pro ohrožené a handicapované živočichy při Muzeu Šumavy v Kašperských Horách.

Otevírací doba

Duben až říjen: Út–Ne 10–18 hod.
Listopad, březen: Út–Ne 10–16 hod.
Prosinec: So–Ne 10–16 hod.
24. 12. a 31. 12. zavřeno
Leden, únor: zavřeno

Kontakt: 317 845 169

Historii těžby zlata na Podblanicku připomíná naučná stezka

V prostoru bývalého zlatodolu Roudný nedaleko Louňovic pod Blaníkem byla nově zprovozněna naučná stezka, která návštěvníkům přibližuje historii tohoto, svého času nejvýznamnějšího zlatodolu ve střední Evropě. Tato stezka byla vybudována Českým svazem ochránců přírody Vlašim za finanční podpory Programu rozvoje venkova.

Jedná se o první technickou naučnou stezku na Podblanicku. Její trasa v celkové délce cca 4,5 km prochází nejvýznamnějšími částmi této unikátní památky. Na 15 informačních tabu-

lich, které jsou umístěny na stojanech ve tvaru těžební výtěvy, takže imitují vstup do štoly, jsou návštěvníci seznámeni s historií a fungováním zlatodo-

lu od dob středověku až po 50. léta 20. století, kdy proběhly poslední průzkumné práce na tomto ložisku. Všechny 15 zastavení je doplněno deseti

Ukázka zastavení na naučné stezce (grafická úprava: Viktor Puci)

pokračování na str. 2

Vlašimské pohádkové léto 2013

Zámecký park Vlašim
– vedle Vlašimské brány.

V případě nepříznivého počasí se představení uskuteční v Kulturním domě Blaník.

Sobota vždy od 18.30 hodin

Pinocchio

6. 7. Divadlo Já to jsem
– Víta Marčík jr.

Slon Bimbo v Tramtárii

13. 7. Liduščino divadlo

Vodnická pohádka

20. 7. Divadlo KOŇMO

O chytré kmotře lišce

27. 7. Divadlo Andromeda

O Kubovi a Marjance

3. 8. Divadlo Kapsa

Comedia dell'arte o panně Zuzaně

3. 8. večerní představení
pro dospělé

Sněhurka

10. 8. Malé divadélko Praha

Kolotoč pohádek

17. 8. Divadlo Já to jsem
– Víta Marčík jr.

Cirkus plný loutek

24. 8. eMILLlon

Kabinet létajících úžasností

31. 8. Kejklířské divadlo

Děti ve Vlašimi prožijí doslova pohádkové léto

Vlašim – Celkem devět pohádkových představení v zámeckých kulisách obohatí dětem letošní prázdniny. Sobotu co sobotu v podvečer během července a srpna se malí diváci vypraví se známými i méně známými postavičkami do světa dobrodružství, kde dobro vítězí nad zlem. Představí se loutkáři a divadelníci ze souborů Koňmo, Kapsa, Andromeda, Liduščina divadla a divadla Já to jsem. Zkrátka ale nepřijdou ani dospělí, kterým bude patřit jeden ze srpnových večerů.

„Také letos o prázdninách pamatujeme na děti a jejich rodiče, chceme tak rozšířit kulturní nabídku a oživit rekonstruovaný zámecký park,“ řekla ředitelka pořádajícího Kulturního domu Blaník Markéta Pytlíková. Děti se tak po letním celodenním dovádění mohou první červencovou sobotu těšit například na pohádku **Pinocchio** v podání Víta Marčíka ml. o tom, kterak si starý řezbář vyrobil z kusu lipového dlouhonošého panáčka, který si myslí, že všechno umí, a z domu utekl. Dlouhý nos a navíc ještě velké uši má i **Slon Bimbo v Tramtárii**, což je zároveň název pohádky, kterou

nejmenší uvidí o týden později. Také Bimbo se prostřednictvím Liduščina divadla vydá do světa, kde potká různá zvířátka, s nimiž zažije nejedno dobrodružství.

Vodnická pohádka Divadla Koňmo je plánována na třetí červencovou sobotu. A o co v představení půjde? V rozverné, téměř už klasické pohádce ožívají loutky, čert čaruje, vodník miluje, mlynářka hudruje, voda stříká a mlynské kolo se nakonec roztočí... Poslední červencová sobota bude příležitostí shlédnout pohádku **O chytré kmotře lišce**. Liška svou chytrostí a sympatickou lživostí napálí lidi, kteří si myslí, že jsou pány tvorstva. Děti čeká spousta veselých zápletek,

které samozřejmě dobře dopadnou.

Poté, co si **Kapsa s Marjánkou** a Divadlem Kapsa v pohádce plné písniček zaslouží štěstí na počátku srpna, si přijdou na své také dospělí ve večerním představení **Comedia Dell'Arte O panně Zuzaně**.

Desátého srpna v klasické pohádce **O Sněhurce** Malého divadélka Praha prožijí děti spolu se Sněhurkou a trpaslíky příběh s doprovodem houslí, kytary, zobcové flétny a rytmických nástrojů.

Následující sobotu roztočí **Kolotoč pohádek** opět divadlo Já to jsem a Víta Marčík ml. **Cirkus plný loutek** a soubor eMILLlon zavítá do Vlašimi 24. srpna. Děti se mají na co těšit, uvidí dvojici klaunů, kteří se svými loutkami předvedou dávno zapomenuté i zcela nové loutkářské technologie, kouzla a magii. Prázdninovou pohádkovou sérii zakončí Kejklířské divadlo a **Kabinet létajících úžasností**. „Pro diváky je vždy před představením zdarma přístupná nedaleká záchraná stanice pro zvířata. V případě nepříznivého počasí se jednotlivá představení přesouvají do prostor nedalekého Kulturního domu Blaník,“ doplnila Markéta Pytlíková.

Kašpárkovo léto Votice

Divadélko U Modré kočky
„Ve dvoře“
Táborská 71, Votice
restaurace a penzion
tel.: 733 335 961, 739 562 404

Vítání prázdnin

28. 6. (20.00) Poprask

Jak kašpárek vařil živou vodu

7. 7. (18.00) Divadlo Kulíšek

Čert a káča

14. 7. (18.00) Divadlo Dokola

Dechovka M. Včeláka

19. 7. (18.00)

Slon Bimbo v Tramtárii

21. 7. (18.00) Divadlo Liduščino

Taneční zábava v zahradě

26. 7. (20.00) Poprask

Taneční zábava v zahradě

3. 8. (20.00) Rocktom

Plaváček

11. 8. (18.00) Divadlo ELF

Pražský šraml

16. 8. (18.00) Staropražské písničky

Kudy cesta do pohádky

18. 8. (18.00) Divadlo Liduščino

Putování za štěstím

25. 8. (18.00) Divadlo Kapsa

Loučení s prázdninami

31. 8. (20.00) Poprask

Vstupné a předprodej:

MKC Votice,
tel.: 317 812 505, 775 683 306
www.votice.cz

Vstupné: 50 Kč

Hrajeme za každého počasí

Benátská studánka v zámeckém parku září novotou

Vlašim – Návštěvníci vlašimského parku mohou při procházkách navštívit rekonstruovanou Benátskou studánku nedaleko vlašimského zámku. Novogotická památka chýtrala dlouhá desetiletí a na rozdíl od větších romantických staveb v parku na svou opravu dosud marně čekala. Na rekonstrukci studánky se vlašimské radnici podařilo získat od Středočeského kraje dotaci z programu na záchranu kulturního dědictví ve výši zhruba devět set tisíc korun.

„Studánka je vyčištěná a je hodně hluboká, já sám jsem byl překvapený, co je to za jámu,“ uvedl šéf investičního odboru vlašimské radnice Zdeněk Dvořák s tím, že nad stavebními pracemi dohlíželi památkáři. V současné době je hotovo roubení studánky s ochozem z božanovského pískovce.

„Prostor nad hladinou vody je uzavřen vodorovnou mříží a původní tvar výklenku bude naznačen mříží s ozdobnými kovanými prvky,“ dodal Zdeněk Dvořák.

Oprav se dočká také přístupová mlatová cesta vedoucí od zámku a u studánky budou umístěny také dvě lavičky, včetně informační tabule o historii Benátské studánky. Dochované fragmenty z původní stavby by

měly být zrestaurovány a uloženy v prostorách Muzea Podblanicka.

Benátská studánka vznikla v rámci úprav parku, probíhajících od čtyřicátých let 19. století za Karla Viléma z Auerspergu. Ve stejné době byl pře-

stavěn například i Starý hrad a zřizovány parkové brány. Přes postupující erozi měkkého pískovce přežil objekt i druhou světovou válku. Přibývaly ale vandalské útoky a v padesátých letech

již stálo nad pramenem jen torzo. V šedesátých letech minulého století zůstala už jen rozviklaná soklová základna.

Historii těžby zlata na Podblanicku připomíná naučná stezka

pokračování ze str. 1

panely s historickými fotografiemi umístěnými na místo, odkud byly před lety vyfotografovány. Návštěvník tak může porovnat současný stav s fotografií starou i přes 100 let. Kromě textu na každé tabuli jsou na stezce umístěna i 3 speciální zastavení určená především menším návštěvníkům, na kterých si budou moci vyzkoušet prakticky činnost vztaženou k těžbě

zlata na Roudném. Naučná stezka je doplněna tištěným průvodcem, kde je možné získat podrobnější informace o zlatodolu.

Doufejme, že tato nová a netradiční naučná stezka, založená hlavně na historických fotografiích, zaujme mnoho návštěvníků a přiblíží tuto doposud opomíjenou památku široké veřejnosti.

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ Vás zve na interaktivní stezku

Dendrofon

Naučné panely

Poznávání hub

S RYTÍŘEM NA BLANÍK

Obousměrnou stezku v délce 4 km můžete začít u geologické expozice nad Kondrací nebo na úpatí Blaníku nad Louňovicemi

- Zábava pro děti i rodiče
- 17 dětských zastavení
- 13 informačních panelů
- Rozhledna s občerstvením na Velkém Blaníku

V Pravoníně si podává ruce historie s přírodou

Při příjezdu do Pravonína zaujme návštěvníky především nádherný panoramatický výhled na bájnou horu Blaník.

Pravonín – Dalším z krásných pohledů je výhled na vzdálenější Miličínsko a Českou Sibiř. V obci s necelou šestišestistovkou obyvatel zaujme každého návštěvníka náves o velikosti několika fotbalových hřišť s pečlivě udržovanou kaštanovou alejí. Na jejím konci se tyčí historická dominanta rotundy sv. Jana Křtitele. Velmi dobře zachovalá památka se hřbitůvkem a alejí staletých lip si dodnes zachovala osobitý ráz románské stavby a patří mezi několik dochovaných staveb tohoto typu v celé Evropě.

Pravonínská náves má sice venkovský charakter, ale rozlohou a parkovou úpravou připomíná spíše náměstí. Jednotlivé domy na sebe přesně navazují. Kaštanová i lipová alej zve k příjemné procházce obcí, či k zastavení a posezení. Na návsi se nachází i barokní zámček, který však není možné navštívit. Je v soukromém vlastnictví a bohužel značně

zchátralý. Zámek je ale zajímavý tím, že v něm prožil léto i německý hudební skladatel Richard Wagner, kterého okouzila krajina Podblanicka.

Zhruba kilometr od konce návsi se nachází starý židovský hřbitov, kam byli pochováni židé z Pravonína, ale i okolních vsí, hlavně z Chmelné a z Miřetic. Dodnes je čitelný náhrobek rodiny Mahlerů ze Chmelné, předků hudebního skladatele Gustava Mahlera.

Na hřbitově je kolem padesáti náhrobků, většinou čitelných, psaných hebrejsky, česky i německy, několik je dokonce dodnes barevných. Nejstarší pocházejí z první poloviny 19. století. V Pravoníně, v Křížovské ulici, dodnes stojí i zchátralá původní židovská modlitebna, která byla po válce odkoupena novými majiteli a používána je k civilním účelům.

V okolí obce je mnoho míst, která rozhodně stojí za to spatřit. Jedná

se například o skupiny lip, křížky a kapličky s krásnými výhledy do krajiny. Vede tudy i cyklistická stezka Kraj blanických rytířů. Milovníci klidných vycházek do přírody ocení zdejší krajinu, která vyzývá k pěším výletům, cykloturistice nebo houbaření. Pravonínští neustále vylepšují ráz zdejší přírody a krajiny, ale i některých památek jako jsou kostelní varhany.

Investovali například i šest milionů korun do revitalizace rybníka Hrb

a části Volaveckého potoka, který se povedlo navrátit do původního meandrujícího koryta. „Vzniklo tu šest tůň, břehy jsme osázeli vhodnými porosty a v budoucnu bychom chtěli v těchto místech vybudovat naučnou stezku. Vyskytují se tu totiž některé druhy chráněných rostlin i živočichů,“ uvedla starostka obce Jana Lapáčková a dodala, že obec úzce spolupracuje s vlašskými ochránci přírody.

V bezprostředním okolí Pravonína návštěvník objeví u cest četné kapličky, křížky a boží muka, z nichž mnohé dostaly v nedávné době nový kabát. „Jedna z posledních opravených je kaplička v Tisku s elektronickým vyzváněním,“ dodala pravonínská starostka. Proto se také vyplatí navštívit i sousední obce s romantickými a přírodními názvy jako jsou Lesáky, Karhule, Křížov, Volavka, Tisek či Buková. Okolní krajina bohatá na lesy je také oblíbeným cílem houbařů.

Farní muzeum v Kondraci funguje už třetím rokem

Už třetí turistickou sezonu zažije letos Farní muzeum v Kondraci, které se v roce 2010 proměnilo v turistické a společenské centrum.

Kondrac – Bývalá, po desetiletí nevyužívaná fara, dnes na principech zážitkové turistiky umožňuje návštěvníkům Kraje blanických rytířů nahlédnout zhruba o sto let zpět do života a dění na faře. Při návštěvě zdejšího farního muzea to vypadá, jako by si právě farář jen na chvíli odskočil.

„Farní muzeum slouží turistům a návštěvníkům Kraje blanických rytířů. Kromě autentického, více než stoletého interiéru, získají návštěvníci informace o životě na faře prostřednictvím interaktivních panelů,“ přiblížila náplň turistického centra pracovnice obce Mária Zelingerová. Doplnila také, že prostor fary, hlavně její podkroví a přilehlé budovy, poskytují kvalitní zázemí pro tradiční akce, které obec s bohatým spolkovým životem každoročně organizuje. V muzeu je kromě ukávek různých domácích prací typických pro dobou venkov k dispozici i dílna, v níž si návštěvníci mohou vyrobit třeba svíčky ze včelího vosku, ruční papír nebo tisknout na knižtisku obrázky s tehdejší tematikou církevních svátků.

„V této podobě je muzejní expozice na našem území ojedinělá. Návštěvníci farního muzea tu získají ucelený přehled o životě na faře na přelomu předminulého a minulého století, kdy byl farní úřad důležitou institucí pro fungování obce,“ podotkla

Mária Zelingerová s tím, že na farské zahrádě funguje bylinková zahrádka, která zdůrazňuje symbolický význam místa pro odpočinek i pastvu ovcí a koz, které k farnímu hospodářství vždy patřily. Využití našla dokonce i budova bývalé márnice, v níž turisté naleznou výstavu o historii Kondrace. Farní muzeum v Kondraci úspěšně navázalo na předchozí turistické aktivity, zejména na zdejší turistickou ubytovnu, která poskytuje turistům zázemí pro kratší i delší výlety po okolí bájně hory Blaník.

Turistickou atraktivitu obce vedle Farního muzea zvyšuje i vyznačené nových cyklotras s turistickým mobiliářem a instalace naučné stezky Rok na vsi. „Tá vede z Kondrace do Ostrova a loni po ní vedla již tradiční cyklistická akce Blanický cyklotyř, která u nás zahajuje turistickou sezonu. Na interaktivních panelech při obnovené komunikaci cyklotrasy se turisté mohou zastavit a seznámit s jednotlivými ročními obdobími ve vztahu k tradičnímu životu na venkově,“

dodala pracovnice obce.

Uplynulé dvě sezony farního muzea prokázaly, že projekt farního muzea byl úspěšný. Do objektu bývalé fary přijíždí stále více turistů a někteří se dokonce vrací a přivádějí nové návštěvníky. Na projekt farního muzea a společenského centra se obci po dohodě se zdejší římskokatolickou farností podařilo získat dosud historicky největší dotaci. Celkem třináct milionů korun obec získala z evropských dotací prostřednictvím Regionálního operačního programu ve středních Čechách. Z celkového čtrnáctimilionového rozpočtu tak z obecní pokladny šlo na proměnu historického objektu stojícího na návsi nedaleko kostela jen sedm a půl procenta.

„Úspěch při získávání dotačních prostředků s sebou nese i to, že musíme vynaložit hodně úsilí, abychom mohli uhradit i část peněz z rozpočtu obce,“ poukázal na souvislosti úspěšných turistických projektů starosta Kondrace Miroslav Matuška.

Včelařská expozice v Hulicích slaví rok činnosti

Právě před rokem se v prostorách bývalé školy v Hulicích otevřela originální včelařská expozice Včelí svět. Jejím cílem bylo oživit turistický ruch na venkově.

Hulice – Interaktivní muzeum včely vznikalo tři roky a první návštěvníci se poprvé do světa včel podívali zblízka loni na počátku prázdnin. V letošním roce se turisté do podivuhodného světa včelího společenství mohou vypravit opět.

„Expozice vychází ze základů současného moderního muzejnictví a muzejní pedagogiky. Snaží se co nejsrozumitelnějším interaktivním způsobem představit život včel,“ řekl vedoucí expozice Michal Beneš a doplnil, že v jedné ze tří velkých místností návštěvníci procházejí například velkým včelím úlem. Mezi stěny jsou vůči dětem v reálné velikosti včela-dítě, takže zážitek by to měl být zajímavý. „Projekt je zaměřen zejména pro nevčelařící laickou veřejnost, hodně to bude zajímavé pro děti a mládež, která uvidí, jak to u včelstev vypadá. Jsou zde i počítačové prvky, zvuky včelstev a řada dalších věcí,“ upozornil Michal Beneš.

„Expozice umístěná ve dvou podlažích budovy je jediným obdobným projektem v České republice a i ve středoevropském prostoru jsou jen tři menší obdobné aktivity,“ přiblížil ojedinělý projekt Michal Beneš s tím, že expozice spojuje dva významné prvky. Jednak představuje aktivní život včelstev, dalším prvkem je vzdělávání, přínos a propagace ochrany včelstev. Ty jsou nezbytnou součástí života v přírodě a zároven i jeho velmi ohroženou částí se stále se snižujícími počty včel.

„Jedná se o výjimečný zážitkový cíl turistických výletů a ocení jej zejména

školy, protože Včelí svět představuje originální možnost výuky spojenou s praktickým výkladem,“ doplnil starosta Hulic Martin Kapek. Při prohlídce expozice se návštěvníci setkají s prvky, které jsou navrženy tak, že přímo vyžadují jejich součinnost, nebo ji alespoň umožňují. Záměrně je vynechána typická část současných včelařských expozic, jako jsou různorodé sbírky artefaktů větší či menší historické hodnoty. „Pro prezentaci využíváme moderní techniku, projekce prostřednictvím dataprojektorů, interaktivní aktivity na počítačích s dotykovými monitory i různé interaktivní pomůcky a panely,“ připomněl formu prezentace života včel starosta.

V zážitkové dílně si mohou návštěvníci zpracovávat včelí produkty, které se budou sezónně obměňovat. Budou si moci vyzkoušet stáčení medu z připravených mezistěn do sklenic, výrobu svíček ze včelího vosku a modelování ze včelího vosku. V zahradě bývalé školy projekt počítá s výsadbou rostlin které včely využívají a také k prezentaci živých včelstev v několika úlech.

Historické městečko Trhový Štěpánov

Trhový Štěpánov je centrem mikroregionu Český Smaragd, najdete ho deset kilometrů východně od Vlašimi. Návštěva města nabízí množství historických a kulturních památek, přírodní zajímavosti a bohatý společenský život.

Trhový Štěpánov – Městečko ležící nedaleko Vlašimi je součástí mikroregionu Český Smaragd, jehož název byl zvolen proto, že se nachází v zeleni, uprostřed lesů a je skutečným drahokamem české krajiny. Dominantou Trhového Štěpánova je gotický kostel sv. Bartoloměje. Některé prameny jej datují již do dvanáctého století. Kostel byl novogoticky upraven koncem

devatenáctého století. Kolem kostela se zachovala hradba a z původního hřbitova, který jej obklopoval barokní hřbitovní brána.

Jen opravdu kousek od kostela sv. Bartoloměje nalezneme Muzeum Štěpánovska, které od roku 2004 sídlí v budově z 16. století, patřící k nejstarším budovám Trhového Štěpánova, a jsou zde umístěny expozice zaměřené na život předků Štěpánova. V muzeu se také konají krátkodobé výstavy. V přízemí historické budovy jsou dvě místnosti, které jsou zařízeny postaru jako kuchyň a pokoj.

„Najdete zde předměty, které naši předkové používali k dennodennímu životu. V horní části muzea jsou vystaveny zapomenuté, nebo zmodernizované exponáty, jako například valchy, dřevěná pračka, staré žehličky, potřeby pro truhláře, ševce, mlynáře, sbírky hodin a mlýnků a další. V těchto místnostech se pravidelně konají výstavy s různou tematikou,“ uvedl starosta města Václav Nekvasil s tím, že přesné údaje o konání a náplni

výstav se mohou zájemci dovědět na webových stránkách města.

Další z pamětihodností Trhového Štěpánova je židovský hřbitov ve spodní části města. Ten patří k nejzachovalejším v České republice s náhrobky barokního a klasicistního typu. Doba založení hřbitova není známa,

ale údajně by mohl být založen už roku 1434. Nejstarší dochovaný náhrobek pochází z roku 1711. Poslední pohřeb se zde konal před rokem 1943. Po roce 1969 zde byla umístěna část náhrobků ze zrušeného hřbitova v Dolních Kralovicích. Hřbitov byl restaurován v 80. letech 20. století.

Už dva roky slouží veřejnosti a zejména potřebám místních spolků v městečku na Podblanicku spolkový dům. Ten návštěvníci naleznou v zadním traktu historické budovy muzea na štěpánovském náměstí. „Zázemí tu našli například dobrovolní hasiči, klubovnu získal i Klub aktivního stáří, maminky s dětmi z dětského klubu, scházejí se tu myslivci, včelaři, hasiči, štěpánovští vinaři a další neformální spolky. Pro místní je tu k dispozici přednáškový sál s vybavením pro přednášky, koncerty i videoprojekce,“ dodal štěpánovský starosta.

Díky všudypřítomným okolním lešům je Štěpánovsko ideálním místem k houbaření. Zdejší členitá a zvlněná krajina s okolními pamětihodnostmi zase láká zejména cyklisty k výježdům a rodinným výletům. Zkrátka tu nepřijdou ani ti, kteří by si chtěli za rozumné ceny zahrát golf na devítijamkovém golfovém hřišti postaveném na zrehabilitované skládce při vjezdu do města směrem od Vlašimi.

Krásy lesů Podblanicka přibližuje hra pro celou rodinu

Podblanicko – Celkem na třinácti místech regionu leží ukryty poklady v podobě plastových schránek – keší, které čekají na své nálezce. Pracovníci Českého svazu ochránců přírody připravili pro ty, kteří chtějí poznávat přírodu Podblanicka, geocachingovou hru nazvanou Lesní poklady blanických rytířů. Hledání takzvaných kešek prostřednictvím GPS navigace je v současnosti stále oblíbenější zába-

Podblanického ekocentra ve Vlašimi jsou zatím ze strany hledáčů Lesních pokladů blanických rytířů velice pozitivní ohlasy. „Je to mezigenerační zábava, které se dnes v republice věnují už desetitisíce lidí a je to také další možnost, jak dostávat děti do přírody, funguje tam také zpětná vazba se vzásky v umístěných keškách,“ řekla koordinátorka projektu Kateřina Červenková s tím, že ona sama s ro-

LESNÍ POKLADY BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

vou hlavně pro rodiny s dětmi.

„Po otevření schránky se nálezci dozvědí zajímavé informace o třinácti různých typech zdejšího lesa a mohou si odnést samolepku do hracího plánu. Když se lovcům podaří objevit všech třináct pokladů, zjistí heslo, které jim otevře cestu k odměně,“ přiblížil princip hledání pokladu pomocí navigace Jiří Pavelka z ČSOP Vlašim.

K jednotlivým lokalitám je možné přijet autem, souřadnice doporučených parkovišť jsou uvedeny v popisech každé keše na stránkách věnovaných tomuto způsobu hledání a objevování přírody. Za vlastními poklady je potom třeba do terénu vyrazit po svých. Šest schránek v CHKO Blaník lze najít pěšky během jednoho dne. Linkovým autobusem se dostanete do Louňovic pod Blaníkem nebo do Kondrace a odtud můžete vyrazit na lov pokladů.

Jednotlivé schránky jsou umístěny na různých výhledech do krajiny nebo u památek a podle pracovníka

dinou a přáteli se stala jedním z těch, které tímto způsobem aktivně tráví volný čas.

V rámci této hry, zaměřené na poznávání zajímavých přírodních míst Podblanicka, navštívíte například starý selský lom Kupsovu skálu, národní přírodní rezervaci Ve Studeném, unikátní Hadcové bory u Želivky, podmáčené smrčiny na zamokřených plochách v pramenné oblasti u Horní Lhoty, olšový luh u Miličína, prales Jehliště, dubohaň u zámekském parku Vlašim, bučiny na Velkém Blaníku, suťové lesy na Malém Blaníku, vrch Hřivou a další přírodní lokality.

„Geocachingová hra Lesní poklady blanických rytířů je přístupná celoročně. Odměna pro nálezce všech keší je dostupná v obchůdku Podblanického ekocentra. Nezapomeňte se představit heslem a ukázat vyplněný hrací plán,“ dodal Jiří Pavelka s tím, že úspěšného nálezce čeká možnost zapsání se do návštěvní knihy a odnesení si části hesla a samolepky.

Louňovice jsou pro návštěvníky atraktivním cílem

V mírně zvlněné krajině Podblanicka, nedaleko od Vlašimi, na úpatí bájného Blaníku nalezneme městyse Louňovice pod Blaníkem. Historické a kulturní centrum Kraje blanických rytířů je hojně navštěvováno cyklisty, výletníky či rodinami s dětmi.

Pro všechny je zde co objevovat. Jedni tu hledají krásu přírody, výhledy do okolí, jiní touží poznat historické souvislosti doplněné četnými bájemi malebného kraje a další si zase chtějí užít sportování a zdejší venkovské pohostinnosti.

V Louňovicích nalezneme řadu historických památek. Náměstí dominuje kostel Nanebevzetí Panny Marie, který je jediným pozůstatkem bývalého kláštera premonstrátek. Klášter za husitských válek lehl popelem a zůstal zde pouze gotický kostel, který byl později přestavěn do dnešní podoby. Na křižovatce uprostřed městyse nepřehlédneme ani zámek v těsném sousedství kostela. Zámek byl původně gotickou tvrzí a i on byl po několika změnách majitelů v šestnáctém století přestavěn do současné podoby. Turistům již osmým rokem slouží turistům infocentrum, které vzniklo ve spolupráci TJ Sokol Louňovice, městyse a mikroregionu Blaník.

Turisté a návštěvníci Louňovic mohou infocentrum navštívit vždy od úterý do soboty. Zde mohou získat nejruznější informace o pamětihodnostech regionu, historických zajímavostech, kulturních a sportovních akcích. „V infocentru doporučí i typy na výlet nebo pomohou zajistit

ubytování, případně poradí, kde hledat další služby či pomoc. Nechybí tu veřejný přístup na internet a prodej map, propagačních materiálů i upomínkových předmětů,“ řekla louňovická starostka Růžena Kučerová s tím, že turistické informační centrum je zařízení, poskytující v oblasti

Louňovice pod Blaníkem se mohou pochlubit i významným rodákem, Janem Dismasem Zelenkou. Ten patřil k významným evropským skladatelům období vrcholného baroka. Proto tu každoročně vrcholí série koncertů v rámci festivalu Podblanický hudební podzim. Příznivci klasické hudby by si

svého působení komplexní bezplatné informace o všech službách souvisejících s cestovním ruchem. „Největším cílem turistů je rozhledna na Velkém Blaníku,“ dále sdělila starostka Růžena Kučerová.

„V zámku je stálá expozice věnovaná Louňovicím, Blaníku a archeologickému výzkumu bývalého kláštera premonstrátek. Uvidíte tady kosterní ostatky, středověkou keramiku, dobové archiválie, fotodokumentaci i repliku pokladu nalezeného na Blaníku v první polovině šedesátých let minulého století,“ přiblížila starostka Louňovic Růžena Kučerová nejstarší dějiny městyse. Nedaleko zámku pak najdeme předloni otevřené Muzeum včelařství Podblanicka mapující historii včelařství regionu. Mezi největší atrakce muzea patří prohlížeč úl s živými včelami.

tak rozhodně neměli nechat ujít příležitost letošního hudebního svátku.

V okolí Louňovic návštěvník najde spoustu zajímavých historických památek, drobných sakrálních staveb i přírodovědně zajímavých lokalit, jako jsou pramenné louky, meandrující Blanice s unikátní flórou a faunou i mokřady. Dále pak zajímavé horniny a geomorfologické jevy. Příroda tu nabízí původní bučiny, smíšené suťové lesy, vlnitý luh a vrbové křoviny. „V okolí nalezneme lidové chalupy, statky i vesnické zámečky. Dominantami sídel jsou kostely a kapličky. Krajina je protkána sítí polních cest, alejů a rozcestí s křížky,“ řekl Martin Kloudys ze Správy CHKO Blaník, jež v Louňovicích sídlí. Návštěvníci Kraje blanických rytířů ocení také fakt, že krajina je tu stále živá a udržovaná pro příští generace.

Romantický zámecký park je klenotem Vlašimi

Vlašimský zámecký park je klenotem mezi českými romantickými parky. Na velké ploše tu naleznete spoustu atrakcí i míst k odpočinku. Prohlídkový okruh parkem s průvodcem v sezoně přiblíží krásu přírody a romantických staveb.

○ Domašínská brána

Vlašim – Do více než sedmdesátihektarového zámeckého parku můžeme vstoupit některou z novogotických zámeckých bran. Trojice romantických staveb, před časem nevyužitých a značně zdevastovaných, dnes nabízí kromě krásného pohledu také smysluplné využití. Bývají oblíbeným cílem výletníků a nalezneme v nich například gastronomické služby nebo prostory Podblanické galerie. Tyto stavby prošly v posledních letech rekonstrukcí a umocňují romantické prostředí parku.

Vstupní brány

Znosimská brána stojí na místě, kde před vybudováním parku býval mlýn a soukenická valcha. Nad jejím vstupem je umístěna kamenná hlava tura, erbovního zvířete rodu Auerspergů. V současnosti je v bráně umístěno občerstvení pro příchozí návštěvníky parku a spočinutí na venkovním po-

sezení umožňuje trávení volného času při rodinných procházkách s dětmi nebo psy a bývá oblíbeným cílem při vyjíždkách na kole po okolí. Jen pár kroků odtud trůní pískovcové sochy, které městu před časem věnovali účastníci vlašimského sochařského sympózia.

Domašínská brána je vyhledávána hlavně rodinami s dětmi pro množství zde umístěných herních prvků a možnost využití restauračních služeb v romantickém prostředí, s výbornou kuchyní a venkovním posezením. V poslední z trojice vstupních bran, Vlašimské, kterou provozuje ČSOP Vlašim, je umístěna Podblanická galerie. Ta soustřeďuje díla regionálních amatérských i profesionálních výtvarníků a nachází se tu také ateliér vlašimského výtvarníka Stanislava Příhody.

Zámek, Čínský pavilon a Starý hrad

Dominantou zámeckého parku je beze sporu vlašimský zámek, v němž sídlí Muzeum Podblanicka. To nabízí po celý rok kromě stálých expozic také návštěvy dočasných výstav a kulturních i společenských akcí. Na nádvoří zámku naleznou návštěvníci Vlašimi Podblanické infocentrum, kde mohou turisté získat kromě místních informací také řadu propagačních materiálů vztahujících se nejen ke Kraji blanických rytířů.

Nejzajímavější romantickou stavbou v parku je dodnes Čínský pavilon. Původně se do něj vstupovalo pomocí můstku ze sousední věže. Interiér byl zařízen v čínském duchu a doplněn skleněným zvonem a čínskými porcelánovými figurkami. V okolí pavilonu

byly umístěny ptačí voliéry. V červnu 2008 byla dokončena rekonstrukce Čínského pavilonu. Nyní je zpřístupněn v rámci prohlídkového okruhu parkem s průvodcem, který zajišťuje právě Podblanické infocentrum.

Jednou ze dvou dochovaných staveb původního parku je pseudogotický romantický Starý hrad vystavěný na skále nad údolím řeky Blanice. V roce 2005 byl částečně opraven a byla zde instalována expozice o historii zámeckého parku s rytinami Antonína Pucherny, představujícími park na přelomu 18. a 19. století. Stejně jako Čínský pavilon, tak i Starý hrad je veřejnosti přístupný v rámci prohlídkového okruhu parkem s průvodcem.

Naučná stezka zámeckým parkem

Zámeckým parkem prochází také naučná stezka s jedenácti zastaveními. Stezka seznamuje s výskytem zdejších živočišných i rostlinných zástupců i unikáty parku. V roce 2005 vlašimští ochránci přírody prodloužili a rozšířili stezku o pět nových zastavení a byla obnovena původní pěšina a schodiště ve stráni pod Samsonem.

Naproti Čínskému pavilonu je možné sejít po schodišti k náhonu a zde nad vodou projít po mostku kolem skály k prostoru, kde bylo umístěno zámecké koupadlo. Můžete pokračovat k mostu přes náhon dále po naučné stezce.

Začátek trasy k nedávno zrekonstruované soše Samsona je vlevo za kamenným mostem k Domašíně při cestě od zámku. Jde o obnovenou historickou trasu skalami s mostem

přes skalní průrvu. V její horní části se dostanete dolů po schodišti k Samsonovi. Průchozí je stezka také shora, kde se na ní dostanete na trase naučné stezky parkem.

Současnost a budoucnost parku

Před několika lety prošel park celkem třemi etapami úprav, na které se podařilo vlašimské radnici získat dotace z fondů EU v řádech desítek milionů korun. Během několika let rekonstrukčních prací doznaly proměny k lepšímu jak přední, tak zadní části parku, byly obnoveny památky nacházející se v parku, odstraněny staré, upraveny stávající a vysázeny nové dřeviny. V současné době je zámek a park ve vlastnictví města Vlašimi, které o tuto kulturní památku příkladně pečuje a snaží se jí v co nejširší míře otevřít a zpřístupnit veřejnosti. Město se ve spolupráci s Českým svazem ochránců přírody chystá na další projekt. Protože je park součástí Natury 2000, vlašimští ochránci přírody v něm plánují vytvořit interaktivní naučnou stezku zaměřenou na druhy chráněné právě soustavou Natura 2000. „Na stezce budou nejrůznější stanoviště, kde si děti například projdou mravkolví pastí, dostanou se do stromového altánu, kde si budou moci zahrát hru na poznávání různých stromů, projdou si cestu lučního koníka, seznámí se s živočišnými druhy, které žijí v nivě řeky, a poznají třeba život páchníka,“ informoval Karel Kříž z ČSOP Vlašim o myšlence interaktivní naučné stezky. ■

Muzeum Podblanicka zve návštěvníky do nové sezony

Už v březnu se otevřely návštěvníkům všechny expozice Muzea Podblanicka sídlícího ve vlašimském zámku. Zámek si můžete prohlédnout od věže až po sklepení.

Vlašim – V severním křídle zámku můžete navštívit tradiční expozici nazvanou „S přesnou muškou“. Přístupná je i zámecká kaple a na město a zámecký park se můžete podívat z ptačí perspektivy zámecké věže. Ta dostala na sklonku minulého roku nový kabát.

V západním zámeckém křídle naleznete expozice „Příroda Podblanicka“, „Zámecké parky a historie zámku“ a dlouhodobou výstavu „Zrcadlo minulosti“. Pracovníci muzea umožňují také v letošní sezoně navštívit zámecké podzemí s expozicí „Tajemství sklepení“.

„Jako každý rok byly exponáty ošetřeny a návštěvníky čekají i nové novinky. V západním křídle jsou nově instalovány čtyři restaurované obrazy. Jde např. o portrét mladého Leopolda II., důležitého pro tehdejší držitele zámku,“ informoval historik a kurátor výstav Jindřich Nusek s tím, že právě Leopold II. povýšil Karla Josefa Auersperga se všemi po-

tomky do knížecího stavu a hlavu rodu na vévodu chočevského. V druhém sále visí portrét Josefa II. a v dalším nově určené portréty Leopolda Hufnagla a jeho ženy Anny. Hufnagl byl osobností středoevropského lesnictví kolem roku 1900. Ve Vlašimi působil jako centrální ředitel auerspergských statků. „V expozici S přesnou muškou byla také doplněna vývojová řada palných zbraní o ukázkou muškety s bandalírem a furketou,“ dodal historik.

Letos také zažijete již IX. Zámeckou muzejní noc. Ta připadá na 6. června a návštěvníci si mohou za symbolické vstupné 10 Kč prohlédnout až do půlnoci muzejní sbírky, vystoupat do věže, nebo naopak sestoupit do zámeckého sklepení. Navštívit mohou i zpřístupněnou Podblanickou galerii.

Další tradiční akcí, pořádanou Muzeem Podblanicka, je Vostrovecké slavení. V pořadí pátý ročník historických slavností zavede návštěvníky do pozdní renesance a připomene slavnou dobu rytířů Vostrovců z Kralovic, kteří drželi zdejší panství v letech 1588–1621.

„Ve vstupní části parku vznikne vojenské ležení z doby třicetileté války. Hlavním dějištěm bude zámecké nádvoří, kde se odehrají scénky

z Vostrovceva života. Ty čerpají z dobových pramenů a letos je sehrají členové občanského sdružení Císařský regiment. Atmosféru rudolfínské doby navodí i taneční a šermířská vystoupení. A dobový jarmark nabídne návštěvníkům ukázkou řemesel a příjmem občerstvení,“ upřesnil Jindřich Nusek, který je autorem scének.

Vostrovecké slavení na Vás čeká na zámeckém nádvoří a v přilehlém parku 7. července.

Zámecké parky a historie zámku ve Vlašimi

Část expozice sleduje vývoj přírodního parku ve Vlašimi, zřejmě nejstar-

šího v Čechách. Připomíná jeho zaniklé stavby a bohaté vybavení (socha Diany, Žáby ad.), ale i další zámecké parky (Vrchotovy Janovice aj.). Druhá část Vás provede dlouhými dějinami vlašimského sídla. Od gotického hradu pánů z Vlašimi po luxusní rezidenci knížat z Auerspergu.

Příroda Podblanicka

Expozice přibližuje živou i neživou přírodu území od Vltavy po Blaník. Včetně hornické minulosti – těžby zlata a uhlí. U počátků zlatodoby Roudný, jednoho z největších ve střední Evropě, stáli opět Auerspergové. ■

Zrcadlo minulosti – dlouhodobá výstava

Bohaté množství předmětů ukazuje ve třech sálech Podblanicka jako mozaiku různých prostředí. Od řemeslníků, duchovních, hospodářů, panských úředníků až po následníka trůnu. Podblanicko jako kraj, který poznamenaly husitské požáry (1420), bitva u Jankova (1645) i legendy o bájném Blaníku. Např. výčepní pult pochází ze stavení v Růžkových Lhoticích, v kterých pobýval Bedřich Smetana.

S přesnou muškou – Tradice střelctví a zbrojařství

První část expozice sleduje vývoj palných zbraní od doutnákového zámku po opakovačky. Druhý sál přibližuje dějiny firmy Sellier & Bellot a.s., výrobce střeliva sídlícího ve Vlašimi, od roku 1936. Vystavené střelivo patří k nejucenějším souborům v ČR. Exotické trofeje pocházejí z pěti šlechtických sbírek, v čele s Adolfem Schwarzenbergem. Pozorní návštěvníci ale najdou i úlovek od dr. Emila Holuba.

Tajemství sklepení

Expozice v zámeckém podzemí seznamuje návštěvníky s jeho dlouhou minulostí. Včetně legendy o ukrytém pokladu Jana Vostrovce z Kralovic. Stavební fragmenty připomínají některé památky Podblanicka. ■

Na výletě do Křivsoudova se turisté nudit nebudou

Ideálním místem k výletům, houbaření, koupání a dalším letním radovánkám je pro svou polohu, dostupnost a přírodu v okolí Křivsoudov na Čechticku.

Křivsoudov – Líbit se tu bude hlavně hostům, kteří dávají přednost klidu před zástupy lidí u notoricky známých památek. Městy Křivsoudov je opředen bohatou historií, která tu zanechala památky na nejrůznějších architektonických stylech. První zmínky o původní tvrzi a pozdějším hradu Křivsoudov sahají hluboko do historie. Návštěvníci tu mohou objevit původně gotický opevněný kostel Narození Panny Marie, zbytky renesančního zámečku, jsou tu barokní statky, novorenesanční radnice a bývalá budova Občanské záložny ve stylu moderny.

V Křivsoudově a nedalekých Čechticích lze nalézt i dva smírčí kameny, které kromě jiných náhrad sloužily ve středověkém právu jako institut mimosoudního vyrovnání. Křivsoudovský smírčí kámen s reliéfem jetelového kříže a s rytinou meče měří bez mála jeden metr. Kde tento smírčí kámen najdete? Pojedete-li po zelené turistické značce směrem na Keblov. Cesta vás přivede na Kačerov k Leskému mlýnu. Pokud neodbočíte

u turistického rozcestníku doleva ke mlýnu a budete pokračovat dolů lesní cestou, přijedete k vodní nádrži, kde se na ostrůvku skrývá tento největší český smírčí kámen.

Křivsoudovem prochází jedenáctilometrová cyklotrasa, která vede přes Lhotu Bubeneč, Děkanovice, Tomice a Střítež až do Dolních Kralovic. Samozřejmě těch „nově“ postavených. Původní leží na dně přehradní nádrže Želivka. „Cyklotrasa vede zvlněnou lesnatou krajinou po účelových komunikacích a silnicích třetí třídy a cyklisté se tu mohou kochat nesčetnými romantickými průhledy do krajiny předhůří Českomoravské vrchoviny s malebnými vesničkami a rybníky,“ uvedl manažer pro cestov-

ní ruch v regionu Petr Zapletal s tím, že podle turistického průvodce je obtížnost cyklotrasy střední, takže je vhodná i pro méně zdatné vyznavače jedné stopy s nožním pohonem.

„K nejvýznamnějším památkám městyse patří kostel Narození Panny Marie, který prošel před nedávnem náročnou rekonstrukcí. Byla provedena generální oprava hlavního oltáře a instalována vzácná socha Panny Marie s Jezulátkem z kostela z Dolních Kralovic. Byly také instalovány nové lavice, provedeny odvodňovací a v-soušeční práce a natřena věžní kopule,“ informoval křivsoudovský starosta František Zelenka.

Za zmínku stojí také novodobé tradice městyse. Přijedete-li do Křivsoudova během prázdnin, zjistíte, že i na venkově se najdou lidé schopní zorganizovat velkou akci. V sobotu 27. července 2013 od 14.00 hod. na nádvoří místní sokolovny můžete ochutnat pivo vařené v malých pivovarech. K poslechu i k tanci bude vyhrávat dechový orchestr Sebranka. Ve večerních hodinách bude ohňová show a vystoupí hudební skupina R.U.M.

Na dobovém jarmarku, který se koná 15. září 2013 opět v areálu sokolovny v Křivsoudově, můžete obdivovat řemeslnou dovednost košíkářů, kováře, keramiků, řezbářů, výrobu šperků atd.

Samozřejmě je bohatý kulturní program během celého odpoledne včetně tradičního občerstvení.

Načeradec se od března pyšní statutem městyse

Poklidné městečko na okraji CHKO Blaník v mírně zvlněné lesnaté krajině patří k důležitým střediskům Kraje blanických rytířů. Pro svou bohatou historii bývá i častým cílem výletů.

Načeradec – Letošní březem se navždy zapíše do historie Načeradce. Obec získala statut městyse. Slavnostní akt se uskutečnil v pondělí osmnáctého března v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Dekret zástupců vedení obce předala předsedkyně Poslanecké sněmovny Miroslava Němcová.

Budete-li se chtít do městečka zajet podívat, povede nás silnice hned za Kondrací mírným stoupáním a překrásnými výhledy na horu Blaník. Bájná hora s vřehem rozhledny na vrcholu na nás bude vykukovat vždy po pravé straně. Po pěti kilometrech jízdy lesnatou krajinou lemovanou vískami se před návštěvníky otevře načeradské náměstí, kde na ně dýchne historie. Tam je také soustředěna většina historických památek městyse.

„Dominantou náměstí je kostel svatého Petra a Pavla, vedle něhož stojí jako pozůstatek opevnění stará bašta z druhé poloviny třináctého století. Bašta byla později přestavěna ve zvonici, v níž je zavěšen jeden a půl tunový zvon z počátku šestnáctého století,“ řekl starosta Načeradce Jiří Jelínek. Další historickou, tentokrát psanou památkou, je v kostele uložený Načeradský misál, který patří vůbec k nejzajímavějším českým pamětihodnostem svého druhu v republice. Je psán na pergamenové fólii a pochází rovněž ze třináctého století. Je tu i románská kruchta, varhany z roku 1660 či křtitelnice, výtečné kovářské dílo z roku 1585. Zaujme také původní mramorová tumba, na které je vystaven oltář a obraz sv. Kateřiny z poloviny čtrnáctého století.

Další stavebně historickou památkou na náměstí je barokní zámek s vpředu stojící sochou svatého Jana Nepomuckého. Zámek je bohužel nepřístupný, protože je v něm umístěn výchovný ústav pro mládež, a tak nám nezbude, než jej obdivovat pouze z venku. „Za návštěvu rozhodně stojí i před časem obnovená křížová cesta s třinácti kapličkami, zvonice, domy postavené v selském baroku z poloviny devatenáctého století i radnice pocházející z poloviny století šestnáctého. Ta

byla později přestavěna v barokním slohu,“ upozornil na další památky načeradský starosta. Městyse je vhodný i pro turistiku a rekreaci. Vede jí trasa tradiční cyklistické akce Blanických cyklořtířů, jejíž osmý ročník startoval letos 18. května právě z Načeradce. Celkem 415 cyklistů využilo standardní 34 km dlouhou trasu i její zkrácenou devítikilometrovou variantu pro děti.

Z věže „Václavky“ uvidíte Votice a okolí z ptačí perspektivy

pokračování ze str. 1

cen, celodenní stravování, k dispozici je venkovní posezení s dětským hřištěm, sklepení s nabídkou vín, zázemí pro cyklisty (součást sítě Cyklisté vítáni) a v létě každou neděli v podvečer tady hrají pohádky nejen pro nejmenší v rámci cyklu Pohádkové léto.

Přímo od restaurace se můžete vydat na cyklistické výlety po okolí,

bezpečně vás povedou cyklotrasy s názvem Votická kopretina. Všechny doporučené cyklistické výlety najdete ve stejnojmenné mapě, kde je téměř 200 km tipů na okružní jízdy na kole. Vyberou si rodiny s dětmi i zkušené cyklisty. Velká mapa cyklotras je před restaurací U Modré kočky na Kopečku, v papírové podobě ji dostanete v restauraci nebo v informačních centrech regionu.

Otevírací doba věže kostela sv. Václava ve Voticích:

květen, červen:	So–Ne	12–17 hod.
červenec–září:	Út–So	10–12 hod.
	Ne	13–17 hod.
		10–12 hod.
říjen–duben:	So	12–16 hod.

Návštěva Křišnova dvora přiblíží ekologické zemědělství a potěší duši

Za ojedinělými zážitky na ekologické farmě Křišňův dvůr dojedete lokálkou, autem, nebo můžete přijet na kole či přijít i pěšky z nedalekých Chotýšan.

Městečko u Vlašimi – Farma Křišňův dvůr se rozkládá uprostřed polí, luk a lesů zvlněné podblanické krajiny. Toto místo láká nejen k zemědělství, ale i k odpočinku, relaxaci, meditaci a k praktikování duchovního života.

Členové hnutí Hare Křišna hospodaří zhruba na čtyřiceti hektarech zemědělské půdy. Zdejší komunita je otevřená návštěvám a její členové návštěvníky ochotně provedou farmou a seznámí je s principy ekologického hospodaření. Každý tak může nejen vidět, ale doslova si i osahat různé práce v zemědělské nebo živočišné výrobě. Ekofarma je v dnešní době

zajímavá i z ekonomického hlediska. Zdejší ekofarmáři totiž směřují k soběstačnosti.

„Každou neděli od třinácti hodin pořádáme program pro hosty s vegetariánskou hostinou.“

Mottem naší farmy je jednoduché žítí, hluboké myšlení, což znamená žít podle principů védské kultury,“ uvedla Monika Pajerová, která tu má

na starosti styk s veřejností. V letním období, a za hezkého počasí, probíhá hostina venku v areálu farmy. Na programu bývá tradiční indická hudba, zpívání manter, krátká přednáška z filozofie Bhagavad-gity na vybrané téma, například jóga, karma, reinkarnace. Velmi zajímavou pro návštěvníky bývá vegetariánská hostina, kde je možné ochutnat vynikající a zdravé pokrmy z místních čistě přírodních produktů, třeba vařenou zeleninu na mnoho způsobů, smažený šáteček plněný ovocem nebo kořeněnou zeleninou, mléčné sladkosti, rýžové dezerty a spoustu dalších dobrot. Někdy je program doplněn videoprojekcí o poutních místech Indie

a součástí programu bývá prohlídka farmy s průvodcem. Už při příchodu na farmu si návštěvníci mohou projít jeden kilometr dlouhou naučnou stezku, na níž je umístěno deset tabulí se společným tématem ekologického zemědělství. „Lidé se tak dozví spoustu informací o plodinách, které pěstujeme, o erozi půdy, včelaření, bylinkách a jejich pěstování...“, doplnila slečna Pajerová a zdůraznila při tom, že při pěstování plodin na farmě nepoužívají žádnou chemii, hnojí chlévskou mrvou a zelenými hnojivy. Na polích v okolí farmy se pěstují především brambory, pohanka, zelený i žlutý hrách, obilniny jako je špalda, žito a krmný oves.

Návštěvníci farmy mohou navštívit i zdejší mlýn. Provoz mlýna je dalším krokem k soběstačnosti zdejších ekofarmářů. „Mouku zde meleme na kamenném mlýnu z vlastního certifikovaného bio obilí, nebo z kupovaného v bio i nebío kvalitě. Výroba celozrnné mouky má vyšší nároky na čistotu obilí. Proto věnujeme zvý-

šenou pozornost čištění obilí, které přispívá ke zvýšení kvality mouky,“ řekla zástupkyně hnutí Hare Křišna. Důležitou součástí života na ekofarmě jsou zvířata. Zdejší hospodáři se starají o krávy a voly indického dlouhorohého skotu, koně, pávy a kozy. Zvířata jsou podle slov průvodce hodná a kontaktní. Pod dohledem pracovníků farmy je možné si je i pohladit, což uvítají zejména děti. „K vidění je i průhledný včelí úl, aby návštěvníci měli možnost vidět, jak to v takovém včelím společenství funguje,“ dodala průvodkyně. Shlédnout je možné také expozici dobových zemědělských strojů, které se podařilo shromáždit a restaurovat za léta působení na Vlašimsku. Všechny stroje jsou funkční a provozuschopné. Rodiny a jednotlivci mohou navštívit Křišňův dvůr každou neděli od 13. hodin. „Větší skupiny by si z čistě praktických důvodů měly návštěvu na farmě domluvit,“ doporučila Monika Pajerová s tím, že individuální požadavky je možné domluvit na místě.

Ratměřice skvěle reprezentovaly české obce v Evropské ceně obnovy venkova 2012

Na stopě budoucnosti – tak znělo motto evropské soutěže venkovských komunit v loňském roce, kde Českou republiku zastupovala podblanická obec Ratměřice. Nejmenší vesnici v této prestižní soutěži v konkurenci 31 obcí z 10 zemí nakonec předčila pouze horská obec Vals ze Švýcarska.

Ratměřice získaly Evropskou cenu obnovy vesnice za celistvý, udržitelný a motto soutěže odpovídající rozvoj výjimečné kvality, a neoficiální titul Vícemistr Evropy 2012!

V hodnocení porotců, kteří Ratměřice navštívili v loňském červnu, se můžeme například dočíst: Ratměřice jsou výjimečné tím, že navzdory vzdálenosti od velkých měst dokáží vést hodnotný, kvalitní a velmi aktivní život s orientací na udržitelný rozvoj, plánování a zapojení občanů, nekonvenční činnosti v sociální, kulturní a podnikatelské oblasti i permanentní utváření veřejného prostoru. Starosta obce Viktor Liška dodává, že čtyři hodnotitelé z Německa, Rakouska, Slovenska a Polska byli nadšení pospolitostí Ratměřanů, jejich sociální angažovaností a jinakostí. „Ve čtyřhodinové prezentaci jsme se snažili předvést všechny naše přednosti. Tedy skvělé lidi coby zastupitele spolků, realizované a připravované projekty, práci s dětmi či spolupráci uvnitř obce i navenek v rámci regionu. Nechyběla ani divadelní scénka Ratmírový potulný divadelní společnosti nebo unikátní Hasičská fontána.“

Vzácní hosté se v Ratměřicích svezli na rekonstruované koňské záprahové

○ Sedlák Oneš, sv. Václav, generál Torstenson a porotci Evropské ceny obnovy venkova – to se může stát pouze v Ratměřicích

stříkačce, která je chloubou místní hasičské expozice a mohli tak obdivovat například dva sekvojovce obrovské v zámeckém parku, největší stromy svého druhu v České republice. Setkali se také se zástupci firmy Astron Group, která loňského roku zahájila rekonstrukci ratměřického zámku na hotelový a vzdělávací komplex. Samozřejmě jim neunikla Galerie na plotě na severním konci obce a díla mladých umělců, kteří v letech 2008 – 2009 na dvou sochařsko – malířských sympozii vytvořili objekty pro ratměřická veřejná prostranství na téma Hrůzy války a Smíření. Na jízdě k nedalekému památníku nejkrvavější bitvy třicetileté války, Bitvy u Jankova 1645, již nebyl čas, ale část projíždky po katastru obce vedla po ratměřické naučné stezce, která se fenoménem bitvy samozřejmě zabývá.

Trasa nese název Hurá za Onešem na stezku, takže je na prvním místě potřeba vysvětlit, kdo je to sedlák Oneš. Tento hrdina ratměřických divadelních představení, smyšlený zakladatel obce a všestranný vizionář, je hlavní postavou komiksového příběhu rámuujícího ratměřickou stezku. Vedle tabulí s jeho příběhem během třicetileté války se na stezce představuje také jako stavitel, sportovec či

myslivec. A nabízí pro návštěvníky zajímavé úkoly. Rodiče s dětmi si mohou postavit jeho domek nebo puzzle v životní velikosti, vylézt na posed, zacvičit si v Onešově venkovní posilovně nebo si opéct buřty na připraveném ohništi.

Obec Ratměřice realizovala díky dotačním titulům v posledních letech mnoho zajímavých akcí. Za odměnu v soutěži Vesnice roku ČR 2010 se například pustila do přestavby sportovního areálu. Největší částí projektu byla výstavba nového fotbalového hřiště, ale areál nabízí také dětské hřiště, plochu na streetbasketbal a trať pro terénní kola a malé motorky. Nebo nový kopec Onešák, který vznikl z haldy hlíny vytěžené během stavby hřiště, který slouží v zimě dětem k sáňkování a v létě k dovádění.

Malé Ratměřice se v evropském kontextu rozvoje venkova určitě neztratily. Profilují se jako pozitivní prostor pro budoucí život i jako vhodné místo pro turistické výlety. Čtyři hodiny prezentace nabídly hodnotitelům Evropské ceny obnovy venkova odpovědi na otázky udržitelnosti venkovských komunit. Stejný čas mohou v Ratměřicích strávit rodiče s dětmi a určitě se také jim dostane mnoho hezkých podnětů a zážitků. ■

Kraj Blanických rytířů chystá vyhlášení národního geoparku

Podblanicko – Do prestižního seznamu evropské sítě geoparků by se zanedlouho měl zapsat i Kraj blanických rytířů na Podblanicku. V regionu se totiž nacházejí geologicky zajímavé lokality jako je zlatodůl Roudný nebo Dolnokralovické hadce či Blanická brázda. V plánovaném geoparku by měly vzniknout i nové cyklostezky a unikátní Vodní dům. Na otázky ohledně vznikajícího geoparku odpovídal Karel Kříž z ČSOP Vlašim

Co je to geopark, k čemu je dobrý a jak si ho mohou návštěvníci představit?

V prvé řadě je třeba říci, že se nejedná o synonymum slov národní park. Tedy území, které stát chrání z hlediska cenné přírody a omezuje zde některé činnosti. Geopark je produktem šetrné turistiky. Je to geologicky zajímavé území, které se místní obyvatelé dobrovolně rozhodnou chránit, prezentovat a využívat bohatství krajiny, přírody, památek z hlediska rozvoje šetrného turistického ruchu. Vše se ale pojímá z hlediska geologie, takže například při návštěvě zámku se návštěvníci kromě tradičních informací dozví, že na červenou podezdívku byl použit pískovec z místního lomu, který je z období druhohor a je unikátní z toho a toho hlediska.

Jak velký by měl být geopark v Kraji blanických rytířů a co všechno v něm bude?

Národní geopark v Kraji blanických rytířů by měl vzniknout na ploše 627 kilometrů čtverečních. Návštěvníci tohoto regionu tu najdou zajímavé přírodní krásy, vyskytují se tu vzácné květiny i chránění živočichové. Už dnes je tu třeba geologická expozice hornin Podblanicka pod širým nebem. Ta je součástí naučné stezky nazvané S rytířem na Blaník. Součástí geoparku budou také nové cyklostezky a unikátní návštěvnické středisko Vodní dům. ■

Vodní dům? Jak by měl vypadat a k čemu bude sloužit?

Vodní dům je návštěvnické středisko, které vznikne u přehrady Želivka poblíž Hulic. Chceme zde představit vodu ze dvou hledisek. Jako pitný zdroj a také jako nedílnou součást přírody. V domě by mělo být i velké okno, kterým návštěvníci nahlédnou pod vodní hladinu přílehlé nádrže. První návštěvníci by se sem mohli podívat v květnu 2015.

Jaké jsou další zajímavosti, které by mohly přispět k uznání geoparku na Podblanicku?

Je zde například jeden z největších bývalých zlatých dolů Rakouska-Uherska, zlatodůl Roudný. Na místě bývalého dolu vzniká nová naučná stezka, která se bude otevírat 13. července. Málokdo ví, že právě v této oblasti kdysi praskla zemská deska a na povrch se tak dostaly mimo jiné drahé kovy jako třeba zlato nebo stříbro, tuha či antracit. Na území geoparku jsou ale i další geolokality, které bychom postupně chtěli zpřístupnit veřejnosti.

Na co dalšího se mohou návštěvníci vznikajícího geoparku ještě těšit?

V rámci projektu geoparku vzniknou například geostezy a také si tu užijí příznivci "geocachingu", což je zábava na rozhraní hry a turistiky. Geocaching je vlastně umístění malé krabičky na místo, které je něčím turisticky zajímavé. Hráči si pak ze speciálních webových stránek stáhnou jeho souřadnice a pomocí navigačního systému ho v přírodě hledají. Je to vlastně výborná zábava spojená se sportováním i poúčením hlavně pro rodiny s dětmi.

Můžete podblanický geopark blíže lokalizovat, odkud a kam bude sahát?

Navrhovaný geopark je vymezen zhruba na východě přehradou Želivka, na západě Postupicemi, na severu městem Sázava a na jihu sahá kousek pod Mladou Vožici. ■

V Čechtích a okolí objevíte gotiku, baroko i renesanci

Patnáct kilometrů od Vlašimi směrem na Pelhřimov leží městy Čechtice, který je historickým i současným centrem a zároveň největší obcí mikroregionu Želivka.

Čechtice – Dominantou čechtického náměstí je kostel sv. Jakuba vystavěný původně v gotickém slohu ve čtrnáctém století, později přestavěn do barokní podoby. Kostel stojí v horní části náměstí na vyvýšeném místě obklopen mohutnými lipami. V sedmáctém století byl barokně přestavěn, pouze některé detaily nesou prvky gotiky. U kostela se nachází zvonice z poloviny čtrnáctého století, stejně jako kostel barokně přestavěný v osmnáctém století. Podle neoficiálních zdrojů sloužila

zvonice v minulosti k uskladnění soli jako solnice. Nemuselo se však jednat o sůl kuchyňskou, ale o salnitru, který byl součástí černého střelného prachu pro potřeby armády.

„Další historickou budovou je radnice pocházející z počátků sedmáctého století. Renesanční budova je sídlem obecního úřadu, v příze-

mí je umístěno několik drobných provozoven,“ řekl starosta Čechtice František Nebřenský. Na náměstí je umístěna i socha sv. Václava a Panny Marie z roku 1900.

K významným historickým a kulturním památkám Čechtice patří také nedaleký barokní zámek v Růžkových Lhoticích, kde v letech 1835

až 1844 pobýval hudební skladatel Bedřich Smetana. Zámek patřil jeho rodičům. Slavného skladatele připomíná busta nad vchodem zámku a dva klavíry, na které sám hrával. V zámku, který byl spíše honosným statkem, je v současné době expozice Muzea Podblanicka nazvaná Hudební tradice Podblanicka

mapující počátky Smetanovy tvorby a zároveň připomíná i další skladatele jako Jana Dismase Zelenku, Josefa Suka, Gustava Mahlera či Richarda Wagnera, kteří v průběhu staletí v regionu působili. Do trojkřídlého barokního zámku na čechtickém náměstí se běžný návštěvník bohužel nepodívá. Stavba patří soukromé firmě, která jej využívá jako kongresové centrum.

Čechtice a okolí jsou pro svou polohu ideálním místem pro trávení klidné dovolené s aktivním využitím v podobě cykloturistiky, koupání, houbaření a poznávání koloritu typických českých obcí, které jsou jen minimálně narušeny moderní výstavbou. Mírně zvlněná krajina s množstvím rybníků a lesů uspokojí v sezoně také houbaře a dá se o ní bez nadsázky říct, že je houbařským rájem. Pro klid a přírodní charakter si Čechtice oblíbil také známý režisér, scénárista a držitel filmového Oskara Zdeněk Svěrák, který zde každoročně tráví léto na své chalupě. ■

Lubomír Hanel: Lidé by se k přírodě měli chovat slušně

Louňovice pod Blaníkem – V průběhu letní turistické sezony přijíždí do Podblanicka množství turistů. Ti nejčastěji navštěvují horu Blaník, která je centrem stejnojmenné chráněné krajinné oblasti (CHKO), která vznikla před jedenácti lety a je nejmenší chráněnou krajinnou oblastí v republice. Byla vyhlášena proto, aby si území kolem bájem opředené hory uchovalo typický ráz české krajiny. V CHKO se nacházejí tři přírodní rezervace, kromě Velkého Blaníku je to Malý Blaník a Podlesí, a jsou tu i dvě přírodní památky, Částrovické rybníky a rybník Louňov. Vedoucím Správy CHKO Blaník je přední český zoolog Lubomír Hanel.

Čím se Správa CHKO zabývá?

Správa plní funkce, které mají všechna velkoplošná chráněná území v republice. Máme poměrně širokou agendu a práci, která směřuje především k ochraně a péči o krajinu.

Jaké jsou vaše vize do budoucnosti?

Přál bych si, aby CHKO Blaník byla vnímána i nadále jako organizace, která je otevřená veřejnosti, jako odborně zdatné pracoviště s kvalitními pracovníky. Rádi bychom dále využívali potenciál podblanické krajiny k ekologické výchově a ke vzdělávání.

Má nejmenší chráněná oblast na našem území nějaké klady a záporů v porovnání s většími?

CHKO Blaník měří jedenačtyřicet čtverečních kilometrů a je skutečně nejmenším velkoplošným chráněným územím u nás. Výhody jsou asi v tom, že my tu máme problémů asi méně, než velké chráněné krajinné oblasti.

○ Vedoucí Správy Chráněné krajinné oblasti Blaník Lubomír Hanel je odborníkem především na ichtyologii, hydrobiologii, entomologii, ekologii. Foto: Karel Chlumec

Na druhou stranu personálně musíme být značně zúženi, takže počet pracovníků je tady přiměřeně nízký.

Kolik lidí pracuje ve Správě CHKO Blaník a co je jejich pracovní náplní?

V současné době tu pracují čtyři lidé. Věnujeme se jednak státní správě, v terénu pak máme na starost nejen kontrolní činnost, ale i vlastní péči o krajinu. Při tom využíváme peněz například z Programu péče o krajinu, kde se ročně desítky akcí věnují zvelebování podblanické krajiny.

Jaké jsou tu zajímavé lokality a kte-

ří zvláštní živočišné nebo rostliny se na území CHKO vyskytují?

Nejcennější biotopy nacházíme v mokřadních prameništích. Roste tu několik desítek zvláště chráněných druhů rostlin a žije více než stovka zvláště chráněných druhů živočichů. Zajímavé je například to, že v Blaníci se vyskytují všechny tři druhy velevrubů, které žijí v České republice, mihule potoční a mnoho dalších zajímavých druhů.

V sezoně se v CHKO Blaník pohybuje větší množství turistů. Není v rozporu ochrana přírody a krajiny s rozvojem turistického ruchu?

Hlavním místem, které je nejčastěji navštěvováno, je Velký Blaník a rozhledna na jeho vrcholu. Má to svou výhodu, že v těchto místech je vedena naučná stezka. Návštěvnícký tlak je tak směřován do těch lokalit a cest, kde nám příliš nevadí.

Setkáváte se i s neukázněnými turisty, kteří porušují předpisy a nedbají vašich doporučení?

Jako všude. Samozřejmě ano. Týká se to například nelegálních vjezdů na Velký Blaník nebo na jeho úpatí. Případně tu máme poměrně často vandaly, kteří nám likvidují informační tabule naučných stezek a podobně.

Jak se mají turisté, kteří vstupují do CHKO Blaník, chovat?

Měli by se chovat k přírodě citlivě a slušně. To je i hlavním cílem naší ekologické výchovy. Kdyby v sobě každý měl zásadu, že příroda je zajímavá, krásná a potřebná, že jsme její součástí a že se k ní musí chovat slušně, tak by to bylo velice dobré.

Vypravte se po stopách blanických rytířů do Veliše

Veliš – Obec se nachází při severovýchodním cípu Chráněné krajinné oblasti Blaník. Pro zdejší krajinu jsou charakteristické velké intenzivně obhospodařované zemědělské plochy doplněné těsně za hranici CHKO drobným potokem, zamokřenými loukami a sady na západních humnech obce s charakteristickým půdorysem okrouhlí, dále pak lukami a architektonickou dominantou kostela sv. Josefa. Malá obec v Kraji blanických rytířů nabízí nejen kouzelné výhledy na nedalekou siluetu bájněho Blaníka, ale poznání života typické obce Podblanicka nenarušené okolní průmyslovou výrobou. Území je navrženo k přísné krajinářské ochraně.

náctého století kněžna Marie Josefa z Trautsonu, provdaná za tehdejšího majitele vlašimského panství knížete z Auerspergu,“ přiblížil historii kostela sv. Josefa starosta Veliše Petr Mach s tím, že ve čtrnáctém století byl patronem zdejšího kostela mimo jiné i pražský arcibiskup Jan Očko z Vlašimi. Část Veliše byla v majetkovém držení drobné šlechty, která sídlila v okolí, například v Nesperách či Ostrově. V nejstarší dochované kronice obce ze začátku dvacátého století se můžeme dočíst, že na místní faře existoval záznam z poloviny století třináctého. Ten pojednával o stavbě kostela sv. Josefa, jenž je dnes významnou chráněnou kulturní památkou. Před

Veliš ležící sedm kilometrů jihozápadním směrem od Vlašimi, v blízkosti bájně hory Blaník, dokládá malebnost původních vesniček ve zdejší kraji. K obci patří ještě menší osady Lipiny, Nesperry a Sedlečko. Prochází tudy čtyřiatřicet kilometrů dlouhá cyklotrasa nazvaná Po stopách blanických rytířů. Před několika lety obdržela Veliš Zelenou stuhu v Krajském kole soutěže Vesnice roku a předloni zde byl start tradiční cyklistické akce Blanický cyklořtíř k zahájení cykloturistické sezony na Podblanicku.

„Nejvýznamnější stavební památkou Veliše je kostel zasvěcený sv. Josefu. Ten stojí na místě původního středověkého kostela, o jehož podobě toho moc nevíme. Svou dnešní podobu získal během rozsáhlé přestavby, kterou iniciovala v sedmdesátých letech osm-

kostelem se nalézá drobný kříž. Další kříž se nachází u komunikace z obce u křižovatky na Sedlečko a Lipiny.

Na velišské upravené návsi hned u rybníka naleznou návštěvníci výklenkovou kapli a nedaleko ní informační tabule se zdejšími zajímavostmi a orientační mapou, která jim může ukázat směr například do sousední osady Nesperry s původní patrovou tvrzí, která už mnohé pamatuje. V obci se nachází pomník obětem obou světových válek.

Navštívit Veliš při rodinném výletě, například při poznávání cyklotrasy Po stopách blanických rytířů, rozhodně stojí za to. Dává totiž nahlédnout do běžného života malebných vesniček, které dbají nejen o svou historii, ale také o úpravu veřejných prostor a společenský, kulturní i sportovní život na současném venkově. ■

Muzeum venkova v Kamberku slaví desetileté výročí

Poznávat romantický i drsný svět našich babiček i prababiček pomáhá návštěvníkům Muzeum venkova v Kamberku. To své prostory otevřelo právě před deseti lety. Na počátku stál nápad několika obětavců, kteří muzeu zapůjčili nebo darovali poklady, které doma léta uchovávali.

Kamberk – V bývalé školní budově z roku 1886 naleznou návštěvníci exponáty, které jsou němými, ale autentickými svědky dřívějšího života na venkově. V přízemí nejprve vznikla pamětní síň a v patře historická školní třída s více jak sto padesáti dobovými předměty. O něco později pak přibyla unikátní expozice zemědělské techniky, umístěná v budově bývalé kampeličky.

„V rekonstruovaném historickém sklepení školy se srdce nostalgiků a milovníků zaslých časů potěší

přibližně padesáti více než sto let starými exponáty, které se tu podařilo zrestaurovat a uchovat,“ řekla starostka obce Alena Jenšíková a doplnila, že veškeré práce si Kamberští udělali sami, bez nároků na jakoukoli odměnu a také vystavené a opravené exponáty byly do sbírek věnovány zdarma. Ani samotný provoz muzea moc nestojí. Obec proslaví pronajímá Občanskému sdružení rodáků a přátel Kamberka, jež sbírky zdarma spravuje, za symbolickou cenu. Takový přístup je v dnešní době opravdu ojedinělý.

„Není problém otevřít muzeum, když jsou na jeho pořízení a provoz k dispozici milionové částky, ale je úžasné něco tak rozsáhlého pořídit a provozovat téměř zdarma,“ řekla starostka Kamberka s tím, že díky za to patří hlavně těm pár jedincům, kteří pro návštěvníky vytvořili a udržují dílo, které zasluhuje obdiv a uznání. Jedním z exponátů v muzeu jsou například věžní hodiny z roku 1825, které byly původně umístěny na radnici v Kamberku a později ukazovaly čas na kostelní věži.

Kamberk ve třináctém století založili němečtí havíři. Do obce ležící na silnici mezi Vlašimi a Tábořem nedaleko bájně hory Blaník se rozhodně vyplatí přijet podívat. Má toho totiž hodně co nabídnout. Kromě toho, že se nachází v romantické, mírně zvlněné krajině Podblanicka s potoky, řekou Blanici, lesy a rybníky, se může Kamberk pochlubit bohatou historií. První písemný údaj o obci pochází z roku 1261. Návštěvníci tu kromě kostela sv. Martina naleznou i bývalou tvrz pánů z Landštejna, hřbitovní kapli sv. Anny, ale také velmi zachovalou venkovskou architekturu domů na návsi nebo budovu bývalé školy a kampeličky. Až do patnáctého století se v Kamberku, původně Karrenbergu, a jeho okolí těžilo zlato. V poválečné euforii byla

obec přejmenována na Zlaté Hory. V roce 1991 dali místní v referendu přednost historicky vžitému názvu Kamberk. Předloni si Kamberští připomněli 750 let od založení obce.

„Obnovili jsme původní sloupovou kapličku v Hrajovicích a a dále dva křížky, jeden je přímo v obci a druhý mezi Kamberkem a Hrnčířemi,“ podotkla Alena Jenšíková a doplnila, že za peníze z dalšího dotačního programu obec dosadila ovocnou alej nedaleko Štamberka při spojnici mezi Kamberkem a Hrajovicemi. „Tady se pořád něco děje, snažíme se, aby se tu nám i návštěvníkům libilo,“ pozvala na návštěvu starostka Kamberka, která případně zájemce provede Muzeem venkova a přidá i zajímavé historky. ■